

19.6.2018 konsortiorryhmän työkokous

Finnan konsortiorryhmän työkokous

(Liitteitä ja tausta-aineistoja lisätään 19.6. saakka.)

Aika: tiistai 19.6.2018 klo 10.00-16.00

Paikka: Kansalliskirjasto, Leipätehdas, Kaikukatu 4, 5. krs, kokoushuone Kaneli (V520)

Osallistujat: **Kutsuttu sekä varsinaiset että varajäsenet**

- puheenjohtaja: kirjastonjohtaja **Jarmo Saarti**, Itä-Suomen yliopiston kirjasto (varalla kirjastonjohtaja Ulla Nygrén, Turun yliopiston kirjasto)
- Konsortiorryhmän varapuheenjohtaja: päällikkö **Matti Sarmela**, Valtakunnallinen kehittämissyksikkö, Helsingin kaupunginkirjasto (varalla erityissuunnittelija **Aija Laine**, Valtakunnallinen kehittämissyksikkö, Helsingin kaupunginkirjasto)
- informaattikko **Päivi Ylitalo-Kallio - etäyhteydellä**, Metropolian kirjasto (varalla informaattikko Hanna Saario, Diakonia-ammattikorkeakoulun kirjasto)
- tietopalvelupäällikkö **Sari Palén**, Tilastokeskus (varalla yksikön päällikkö **Outi Örn**, Valtioneuvoston tietotuki- ja julkaisuyksikkö - **etäyhteydellä**)
- palvelujohtaja **Johanna Lilja**, Kansalliskirjasto (varalla kirjastonhoitaja Irma Reijonen, Kansalliskirjasto - **estynyt**)
- johtaja **Kristiina Hormia-Poutanen**, Kansalliskirjasto, Kirjastoverkkopalvelut
- ylitarkastaja **Miia Herrala**, Kansallisarkisto (varalla kehittämisspäällikkö Tomi Ahoranta, Kansallisarkisto - **estynyt**)
- apulaisjohtaja Mikko Kuutti - **estynyt**, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (varalla arkistonhoitaja **Tommi Partanen**, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti - **estynyt**)
- arkistonjohtaja **Outi Hupaniittu**, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkisto, (varalla arkistonjohtaja Juha Henriksson, Musiikkiarkisto - **estynyt**)
- yli-intendentti **Ismo Malinen**, Museovirasto (varalla yli-intendentti Sanna Teittinen, Kansallismuseo)
- arkisto- ja kirjastopäällikkö **Hanna-Leena Paloposki**, Kansallislageria (varalla amanuenssi Siina Hälikkä, Kansallislageria)
- tutkija **Tuomas Myrén**, Helsingin kaupunginmuseum (varalla kokoelmapäällikkö Leena Paaskoski, Lusto - Suomen Metsämuseum)
- ylitarkastaja **Tapani Sainio**, opetus- ja kulttuuriministeriö (varalla kulttuuriasiantuntija Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö - **estynyt**)
- arkistopäällikkö Elina Selkälä, Yle arkisto - **estynyt** (varalla kehityspäällikkö **Lauri Saarikoski**, Yle arkisto, **klo 12:sta eteenpäin**)
- tutkija **Jessica Parland-von Essen**, Open Science -työryhmä / Open Knowledge Finland (varalla puheenjohtaja **Susanna Änäs**, Open Knowledge Finland)
- toiminnanjohtaja Sonja Hernesniemi - **estynyt**, Mediakasvatusseura (varalla suunnittelija Emmi Huhtanen, Mediakasvatusseura - **estynyt**)

Kutsutut asiantuntijat:

- palvelusuunnittelija **Susanna Eklund**, Kansalliskirjasto
- palvelupäällikkö **Heli Kautonen**, Kansalliskirjasto
- tietojärjestelmäpäällikkö **Nina Hyvönen**, Kansalliskirjasto
- ylitarkastaja **Anne Luoto-Halvari**, opetus- ja kulttuuriministeriö
- johtaja **Ari Muhonen**, Jyväskylän yliopisto - **paikalla klo 12:een**
- palvelusuunnittelija **Piia Naukkarinen**, Kansalliskirjasto
- johtava käytettävyyssuunnittelija **Riitta Peltonen**, Kansalliskirjasto
- kehittämisspäällikkö **Erkki Tolonen**, Kansalliskirjasto
- palvelupäällikkö **Arja Tuuliniemi**, Kansalliskirjasto
- palvelusuunnittelija **Maria Virtanen**, Kansalliskirjasto
- koulutussihteeri **Anne Järvinen**, Kansalliskirjasto (sihteeri)

WLAN-tunnukset:

Käyttäjätunnus: **hupnet91706**

Salasana: **rauha9+jermu**

Tausta-aineistot

- [Finnan strategia 2016-2020](#)

Työkokouksen ohjelma ja teemat

Teema 1

- [Tapani Sainion ja Anne Luoto-Halvarin esitys](#)
- [Matti Sarmelan esitys](#): Helsingin kaupungin digitalisaatiovisio ja kirjastot

Teema 2

- [Tuomas Myrénin esitys](#): Finnan [uudet käytöt](#)
- [Riitta Peltosen esitys](#): [Finna.fi-konseptin uudistus](#)

Teema 3

- [Ari Muhosen esitys](#): Yliopistokirjastojen Koha-kirjastojärjestelmänhanke
- [Miia Herralan esitys](#): Kansallisarkiston toimintaympäristö ja Finna-strategia

Teema 4

- [Heli Kautosen esitys: Tekoäly, koneoppiminen ja Finna](#)
- [Nina Hyvösen esitys: Kuvailun muutokset kirjastokentällä](#)
- [Hanna-Leena Paloposken esitys: Kokoelmien kuvailun kehittäminen Kansallisgalleriassa](#)

Teema 5

- [Arja Tuuliniemen esitys: Avoin julkaiseminen](#)
- [Susanna Änäsän esitys: Wikimedia-projektit](#)
- [Piia Naukkarisen esitys: Näyttö- ja käyttörajoitetut aineistot](#)
- Tehtäväpaperi: [Teema5_tehtava](#)

Teema 6

- Maria Virtasen esitys: [Palvelusopimus ja muuttuva toiminta](#)
- Susanna Eklundin esitys: [Yhteistyö](#)

ASIALISTA

9.30 alkaen tarjolla kahvia, mehua ja smoothieta.

10.00 **Työkokous alkaa.** Johdanto päivän työskentelyyn

- Puheenjohtajan aloitus / Jarmo Saarti
- Päivän ohjelma ja sessioiden rakenne (strategian osa - alustukset - keskustelu/ryhmätyöskentely - synteesi) / Heli Kautonen

10.15-12.00

Teema 1: **"Perustehtävä - Finna tarjoaa edistyksellisen ja jatkuvasti kehittyvän ratkaisuympäristön tiedon hyödyntämiseen"** (Finnan strategia 2016-2020, s. 3)

Alustukset (kukin 5 min.), jotka ottavat kantaa edellä mainittuun Finnan perustehtävään ja antavat syötettä teemasta käytävälle keskustelulle.

- Opetus- ja kulttuuriministeriön näkökulma, Tapani Sainio
- Helsingin kaupungin digitalisaatiovisio ja kirjastot, Matti Sarmela
- Museoviraston digitalisaatioraportti, Ismo Malinen
- Euroopan tieteellisten kirjastojen näkökulma (LIBER), Kristiina Hormia-Poutanen

10.40-11.00 Lyhyt keskustelu (pienryhmissä): Miten konkretisoimme "edistyksellisen"? Mitä se tarkoittaa vuonna 2020? Entä vuonna 2025?

Teema 2: **"Perustehtävät - Finna mahdollistaa aineistojen tarjoamisen helposti erilaisten käyttäjien tarpeisiin ja Finna kehittää personoituja ja käyttäjäystävällisiä palveluja"** (Finnan strategia 2016-2020, s. 3)

Alustukset, jotka ottavat kantaa edellä mainittuun Finnan perustehtävään ja antavat syötettä teemasta käytävälle keskustelulle:

- Uudet käyttötavat, Tuomas Myrén (5 min.)
- Finna.fi:n konseptin uudistaminen, Riitta Peltonen (poikkeuksellisesti 15 min.)

11.25-11.40 Lyhyt keskustelu (pienryhmissä): Millä esitellyistä Finna.fi-konseptin fokusalueista voisi olla arvionne mukaan suurin yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2025?

Teema 3: **"Strategiset tavoitteet - Kulttuuri ja tieto lähemmäksi kaikkia ja Yhteiskäyttöiset ja kustannustehokkaat ratkaisut"** (Finnan strategia 2016-2020, s. 6)

Alustukset (kukin 5 min.), jotka ottavat kantaa edellä mainittuun Finnan perustehtävään ja antavat syötettä teemasta käytävälle keskustelulle:

- Yliopistokirjastojen SaaS-kirjastojärjestelmähankinta, Jarmo Saarti
- Yliopistokirjastojen Koha-kirjastojärjestelmähanke, Ari Muhonen
- Kansallisarkiston toimintaympäristö ja Finna-strategia, Miia Herrala

Lounaalla mietittäväksi ja sen jälkeen kirjattavaksi (yksin tai yhdessä): Onko strategisissa tavoitteissa (Finnan strategia 2016-2020, s. 6) karsittavaa eli mitä ei kannata miettiä enää 2019-2020? (...joko siksi, että asia on menettänyt merkityksensä tai että se kannattaa siirtää tulevalle strategiakaudelle.)

Salaattipöytälounas tarjolla aulakeittiössä 12.00-13.00

13.00-14.30

Teema 4: **"Tahtotila 2020 - Älykkyys: Älykäs aineistojen yhdistäminen ja oppiva Finna"** (Finnan strategia 2016-2020, s. 4)

Alustukset (kukin 5 min.), jotka ottavat kantaa edellä mainittuun Finnan tahtotilaan ja antavat syötettä teemasta käytävälle keskustelulle:

- Tekoäly, koneoppiminen ja Finna, Heli Kautonen
- Kuvailun muutokset kirjastokentällä, Nina Hyvönen
- Kokoelmien kuvailun kehittäminen Kansallisgalleriassa, Hanna-Leena Paloposki

13.20-14.00 Keskustelu (pienryhmissä) ja yhteenveto: Finnan strategiaa laadittaessa kuvailutiedon muutokset ja teknologian kehittyminen nähtiin Finnan kannalta merkittäviksi muutosvoimiksi. Mikä on nyt näiden muutosvoimien merkitys Finna-konsortiolle?

Teema 5: "**Tahtotila 2020 - Avoimuus: Avoimuus maksimoi uudelleenkäytön hyödyt ja palveluiden innovatiivisen kehittämisen ja Sisältö: uuden ajattelun ja innovaatioiden polttoaine**" (Finnan strategia 2016-2020, s. 4)

Alustukset (kukin 5 min.), jotka ottavat kantaa edellä mainittuihin Finnan tahtotilaan ja sisältöön sekä antavat syötettä teemasta käytävälle keskustelulle:

- Avoin tutkimus, Jarmo Saarti
- Avoin julkaiseminen, Arja Tuuliniemi
- Wikimedia-projektit, Susanna Änäs
- Näyttö- ja käyttörajoitetut aineistot, Piia Naukkarinen

14.30-14.45 kahvitauko

14.45-15.15

Keskustelu edellisten alustusten pohjalta (pienryhmissä) ja yhteenveto: Finnan strategiaa laadittaessa avoimuuden kasvuun liitettiin useita merkityksiä, mm. aineiston luotettavuuden varmistaminen, Finnan tehtävä avointen aineistojen näkyvyyden lisäämisessä sekä digitaalisten objektien tuonti metadatan rinnalle. Minkä avoimien aineistojen tulisi olla Finna.fi:n kautta saavutettavissa (joko hakuliittymän tai rajapintojen kautta) ja mitkä pitäisi tarjota vain rajatun käytön näkymien kautta (ml. organisaationäkyvät)?

15.15-16.00 Vuorovaikutuksen ja yhteistyön kanavat

Teema 6: "**Perustehtävä - Finna edistää organisaatioiden välistä yhteistyötä**" (Finnan strategia 2016-2020, s. 3)

- Palvelusopimus ja muuttuva toiminta, Maria Virtanen (poikkeuksellisesti 10 min.)
- Nykyiset yhteistyön kanavat ja uudistustarpeet, Susanna Eklund

15.35 - 15.45 Tehtävänanto mietittäväksi ja valmisteltavaksi ennen seuraavaa konsortiokokousta.

Seuraavat kokousajat

Seuraavat Finna-konsortioryhmän kokoukset pidetään torstaina 6.9.2018 klo 13-16 ja perjantaina 16.11.2018 klo 10-13. Tiedoksi.

Tiedoksi

- Ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm jää eläkkeelle syyskuun 2018 alussa.

Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm eläköityy syyskuun 2018 alussa. Kai Ekholm on toiminut Kansalliskirjaston johtajana 17 vuotta. Toimikautensa aikana hän on edistänyt Kansalliskirjaston palveluiden digitalisointia, suomalaisten kirjastojen ja muistiorganisaatioiden yhteistyötä sekä kansallisen digitaalisen palveluinfrastruktuurin kehittämistä.

Kai Ekholm on aktiivinen kirjoittaja. Erityisesti hän on ottanut kantaa kansalaisten oikeuteen digitaaliseen kulttuuriperintöön sekä sananvapauskysymyksiin. Vuonna 2017 hänen johtamansa tutkimusryhmä julkaisi verkkoteoksen *Tiellä sananvapauteen*, joka tarkastelee ilmaisuvapauden kehittymistä Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Teos sai Valtion tiedonjulkistamispalkinnon. Kai Ekholmille myönnettiin Suomen Penin sananvapauspalkinto helmikuussa 2018.

Kai Ekholm on toiminut aktiivisesti kansainvälisellä kirjastoalan kentällä. Hän toimi vuosina 2009 - 2013 FAIFE:n (Freedom of Access to Information and Freedom of Expression Advisory Committee) puheenjohtajana ja vuosina 2015 - 2017 CDNL:n (Conference of Directors of National Libraries) puheenjohtajana.

Uuden ylikirjastonhoitajan rekrytointi käynnistetään elokuussa 2018. Päätöksen ylikirjastonhoitajan tehtävän täytöstä tekee Helsingin yliopiston rehtori. Ylikirjastonhoitajan tehtävää hoitaa määräaikaisena apulaiskirjastonjohtaja Liisa Savolainen kunnes uusi ylikirjastonhoitaja ottaa tehtävän vastaan.

Ylikirjastonhoitajan juhlaseminaari järjestetään Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa tiistaina 2.10.2018 klo 10 - 13.

Puheenjohtajan loppusanat

16.00 Kokous päättyy